מהדורה למורה – שאלה 1 – "יגון": תרגול תשובה (רגיל)

דף התרגול מלמד לענות על השאלה בנוסח בגרות צעד אחר צעד: פירוק השאלה, תכנון, טענה–ביסוס–הסבר–סיכום, ובדיקת תשובה חלשה לפי המחוון. מומלץ לעבוד עם עמוד השאלה באתר ועם עמוד היצירה "יגון".

מסלול רגיל: הגרסה הרגילה: כל הפריטים. מומלץ 30–40 דקות, אפשר לחלק לשני שיעורים.

מפתח תשובות

#	שאלה	תשובה / כיוון
1	מה השאלה מבקשת מכם לעשות?	א – להראות בשני אמצעים לפחות כיצד באה הביקורת על החברה, ולהסביר מה הסיפור מעורר בקוראים
2	בכמה אמצעים לפחות צריך לעסוק בתשובה?	ב – בשניים
3	תשובה טובה מספרת את כל העלילה מההתחלה עד הסוף, בלי טענה.	לא נכון – פותחים בטענה שעונה על השאלה, ומביאים רק את מה שמוכיח אותה.
4	הסיום עם הסוסה הוא שיא הביקורת, ולכן כדאי להתייחס אליו בתשובה.	נכון
5	לפי המחוון, החלק ששווה הכי הרבה נקודות הוא ה___ – דוגמאות מדויקות מהיצירה (8 נקודות).	ביסוס
6	איזה משפט הוא משפט הטענה הטוב ביותר לתשובה?	ב – "יגון" מבקר חברה קרה, שבה אדם שאיבד את בנו אינו מוצא אוזן קשבת אחת.
7	מה עושה העגלון הצעיר באכסניה כשיונה מדבר אליו?	ב – נרדם
8	מספרו את שלבי כתיבת התשובה לפי הסדר.	הסדר הנכון: ג → ב → ה → ד → א

#	שאלה	תשובה / כיוון
9	התאימו בין הראיה מהיצירה לבין מה שהיא מוכיחה.	1–א, 2–ב, 3–ג, 4–ד
10	מיינו כל משפט לתפקיד שלו בתשובה.	טענה: "יגון" מבקר חברה שאינה מקשיבה לכאבו של אדם. | ביסוס: איש הצבא שואל ממה מת הבן, ומיד דורש לנסוע מהר יותר., השוער מגרש את יונה מן המקום. | הסבר: החזרה על אותו דגם מראה שזו אדישות של חברה שלמה, לא מקרה., המספר אינו שופט במפורש – הביקורת עולה מן המעשים עצמם. | סיכום: לכן הסיפור משאיר אותנו עם שאלה: האם גם אנחנו מקשיבים?
11	בחרו טעות נפוצה אחת בתשובות על שאלה זו (למשל: לבלבל בין יונה לבין בנו) והסבירו איך נמנעים ממנה.	כל טעות נכונה מהרשימה בעמוד השאלה, ודרך מעשית להימנע ממנה.
12	כתבו משפט טענה משלכם, שעונה בדיוק על השאלה.	"יגון" מבקר חברה עירונית קרה, שבה אדם שאיבד את בנו אינו מוצא ולו אוזן אחת קשבת. הביקורת נבנית בהדרגה – מפגש אחר מפגש – ונחתמת בסיום אירוני וכואב.
13	לפניכם תשובה חלשה: "בסיפור יגון יונה הוא עגלון זקן. הבן שלו מת. הוא נוסע עם איש צבא, אחר כך עם שלושה צעירים, ובסוף הולך לסוסה. זה סיפור מאוד עצוב והחברה רעה." מה חסר בה לפי המחוון? כתבו שני תיקונים.	אין טענה שעונה על השאלה (ביקורת על חברה שאינה מקשיבה); יש סיכום עלילה במקום ביסוס מדויק (מה נאמר בכל מפגש); אין הסבר שמקשר את הדוגמאות לטענה; אין מושגים (אירוניה, חזרה, ניגוד); הסיום עם הסוסה לא מנותח; אין התייחסות למה שהסיפור מעורר בקוראים.
14	ענו על שאלה 1: הראו כיצד באה לידי ביטוי בסיפור "יגון" הביקורת על חברה שאינה מקשיבה לכאבו של היחיד, בשני אמצעים לפחות, והסבירו מה הסיפור מעורר בקוראים.	טענה: הסיפור מבקר חברה קרה שאינה מקשיבה. אמצעים: המפגשים החוזרים (איש הצבא, הצעירים, השוער, העגלון הצעיר), תיאור השלג והעיר, הסיום עם הסוסה; הסבר לכל אחד; מה הסיפור מעורר – אי-נוחות ושאלה אישית על הקשבה. המחוון (25 נק׳): טענה 5, ביסוס 8, הסבר 7, מושגים 3, מבנה ולשון 2.

כרטיס יציאה – כיוון

טענה ← ביסוס ← הסבר ← סיכום. אמצעי: המפגשים החוזרים, השלג והעיר, הסיום עם הסוסה, אירוניה.

לוודא

- תגובת הצעיר הגיבן מופיעה בעמוד השאלה "בתרגום שלנו" – לוודא את הניסוח בתרגום שבמקראה.

הדף מתאים לעמוד "שאלה 1 – "יגון": תרגול תשובה" באתר. יצרה: רוית ראש בן ישי

❄ שאלה 1 – "יגון": תרגול תשובה – דף התלמיד/ה

מסלול: רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

חלק א' – מפרקים את השאלה

קראו את השאלה בעמוד השאלה באתר וענו: סמנו את התשובה הנכונה או השלימו.

1. מה השאלה מבקשת מכם לעשות?

א) להראות בשני אמצעים לפחות כיצד באה הביקורת על החברה, ולהסביר מה הסיפור מעורר בקוראים

ב) לסכם את העלילה לפי הסדר ג) לתאר רק את דמותו של איש הצבא

ד) לכתוב אם יונה היה צריך לחזור לכפר

2. בכמה אמצעים לפחות צריך לעסוק בתשובה?

א) באחד ב) בשניים ג) בארבעה ד) בשישה

3. תשובה טובה מספרת את כל העלילה מההתחלה עד הסוף, בלי טענה. ◯ **נכון** ◯ **לא נכון**

4. הסיום עם הסוסה הוא שיא הביקורת, ולכן כדאי להתייחס אליו בתשובה. ◯ **נכון** ◯ **לא נכון**

5. לפי המחוון, החלק ששווה הכי הרבה נקודות הוא ה_____ – דוגמאות מדויקות מהיצירה (8 נקודות).

6. איזה משפט הוא משפט הטענה הטוב ביותר לתשובה?

א) "יגון" הוא סיפור עצוב על עגלון זקן.

ב) "יגון" מבקר חברה קרה, שבה אדם שאיבד את בנו אינו מוצא אוזן קשבת אחת.

ג) יונה נוסע בעיר מושלגת ופוגש כמה נוסעים. ד) לדעתי החברה רעה.

7. מה עושה העגלון הצעיר באכסניה כשיונה מדבר אליו?

א) מגרש אותו מהמקום ב) נרדם ג) מכה אותו בעורפו ד) מבקש לנסוע מהר יותר

חלק ב' – מתכננים את התשובה

סדרו, התאימו ומיינו כדי לבנות תוכנית לתשובה.

8. מספרו את שלבי כתיבת התשובה לפי הסדר.

	שלב	מספר בסדר (1, 2, 3...)
א	סכמו: מה הסיפור מעורר בנו?	
ב	בחרו שני מפגשים או אמצעים, ולכל אחד: מה קרה? מה נאמר?	
ג	כתבו משפט טענה: "בסיפור 'יגון' מעוצבת ביקורת על..."	
ד	הוסיפו את הסיום: למה דווקא הסוסה מקשיבה?	
ה	הסבירו: מה זה מלמד על החברה? ("הדבר מראה ש...")	

9. התאימו בין הראיה מהיצירה לבין מה שהיא מוכיחה.

#		האות שלי		התאמה
1	המפגשים החוזרים	____	א	כל ניסיון של יונה נקטע – זו אדישות של חברה שלמה
2	תגובת הצעיר הגיבן	____	ב	משפט כללי וקליל מבטל את הכאב הפרטי
3	השלג והעיר	____	ג	האדם קופא במקומו בתוך המון שאינו רואה אותו
4	הסיום עם הסוסה	____	ד	רק בעל חיים "מקשיב" – החיה אנושית מבני האדם

10. מיינו כל משפט לתפקיד שלו בתשובה.

מחסן מילים:

לכן הסיפור משאיר אותנו עם שאלה: האם גם אנחנו מקשיבים?

השוער מגרש את יונה מן המקום.

איש הצבא שואל ממה מת הבן, ומיד דורש לנסוע מהר יותר.

המספר אינו שופט במפורש – הביקורת עולה מן המעשים עצמם.

החזרה על אותו דגם מראה שזו אדישות של חברה שלמה, לא מקרה.

"יגון" מבקר חברה שאינה מקשיבה לכאבו של אדם.

טענה	ביסוס	הסבר	סיכום

11. בחרו טעות נפוצה אחת בתשובות על שאלה זו (למשל: לבלבל בין יונה לבין בנו) והסבירו איך נמנעים ממנה.

חלק ג' – כותבים ובודקים

כתבו בכתב ברור. בתשובה הארוכה: טענה, שתי דוגמאות (ציטוט של עד 8 מילים או תיאור רגע), הסבר לכל דוגמה וסיכום.

12. כתבו משפט טענה משלכם, שעונה בדיוק על השאלה.

13. לפניכם תשובה חלשה: "בסיפור יגון יונה הוא עגלון זקן. הבן שלו מת. הוא נוסע עם איש צבא, אחר כך עם שלושה צעירים, ובסוף הולך לסוסה. זה סיפור מאוד עצוב והחברה רעה." מה חסר בה לפי המחוון? כתבו שני תיקונים.

14. ענו על שאלה 1: הראו כיצד באה לידי ביטוי בסיפור "יגון" הביקורת על חברה שאינה מקשיבה לכאבו של היחיד, בשני אמצעים לפחות, והסבירו מה הסיפור מעורר בקוראים.

כרטיס יציאה

1. מהם ארבעת חלקי התשובה, לפי הסדר?

2. כתבו אמצעי אחד שמראה את הביקורת בסיפור.

3. השלימו: "בפעם הבאה שאענה על שאלה כזאת, אקפיד ל..."